

МІНІСТЕРСТВО ПАЛИВА ТА ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

21.06.2003 N 322

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
7 липня 2003 р.
за N 565/7886

Про затвердження Положення про проведення експертизи приладів обліку електричної енергії у побутових споживачів

{ Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства палива та енергетики N 444 ([з1322-10](#)) від 29.10.2010 }

З метою впорядкування взаємовідносин між енергопостачальними організаціями і побутовими споживачами під час проведення експертизи приладів обліку електричної енергії у побутових споживачів, передбаченої Правилами користування електричною енергією для населення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 1999 року N 1357 ([1357-99-п](#)), **НАКАЗУЮ**:

1. Затвердити Положення про проведення експертизи приладів обліку електричної енергії у побутових споживачів (далі - Положення), що додається.
2. Департаменту з питань електроенергетики (Улігіч Ю.І.), Головному юридичному управлінню (Матвєєва В.Г.) в установленому порядку подати Положення на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Державного секретаря Андрійчука Ю.А.

Міністр

С.Єрмілов
ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
палива та енергетики України
21.06.2003 N 322

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
7 липня 2003 р.
за N 565/7886

ПОЛОЖЕННЯ

про проведення експертизи приладів обліку електричної енергії у побутових споживачів

1. Загальні положення

1.1. Це Положення, розроблене відповідно до Правил користування електричною енергією для населення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 липня 1999 року N 1357 ([1357-99-п](#)), визначає порядок проведення експертизи розрахункових одно- та трифазних індукційних і електронних лічильників електричної енергії (далі - лічильники), які встановлені у побутових споживачів (громадян).

1.2. Застосування цього Положення є обов'язковим для енергопостачальних організацій усіх форм власності та громадян (далі - споживач).

1.3. Експертиза лічильників проводиться у разі:

1.3.1. Повної зупинки або нестійкої роботи лічильника.

1.3.2. Наявності ознак порушення пломб чи підробки відтиску тавра територіального органу Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики (далі - Держспоживстандарт) або енергопостачальника, втручання в лічильний механізм.

1.3.3. Зовнішнього пошкодження корпусу лічильника, тріщин скла чи наявності щілин між склом і кожухом.

1.3.4. Сумніву представника енергопостачальника або споживача (за його заявою) у правильності роботи лічильника.

1.4. Установлення придатності до застосування індукційних лічильників на підставі результатів контролю їхніх метрологічних характеристик (далі - повірка) проводиться згідно з вимогами ДСТУ ГОСТ 8.259-2007.

Повірка електронних лічильників (у тому числі багатофункціональних) здійснюється за методиками, які затверджені в установленому Держспоживстандартом порядку.

{ Пункт 1.4 глави 1 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства палива та енергетики N 444 ([z1322-10](#)) від 29.10.2010 }

1.5. Проведення експертизи лічильників електричної енергії здійснюється комісією у складі представників енергопостачальника та територіального органу Держспоживстандарту.

2. Порядок проведення експертизи приладів обліку

2.1. Заяви споживачів щодо зовнішнього пошкодження лічильників електричної енергії, порушення пломб або сумніву в правильності роботи лічильника, а також виявлені представником енергопостачальника ознаки порушень, зазначених у пунктах 1.3.1-1.3.3 Положення, записуються у журналі реєстрації лічильників, що підлягають експертизі (далі - журнал), який прошивається і скріплюється печаткою енергопостачальника. Термін зберігання журналу від дати останнього запису - три роки.

2.2. У разі отримання заяви споживача представник енергопостачальника протягом трьох робочих днів у містах та п'яти робочих днів у сільській місцевості від дати запису заяви в журналі повинен зняти лічильник, опломбувати і направити його на експертизу.

У разі виявлення представником енергопостачальника ознак порушень, наведених у пунктах 1.3.1-1.3.3 Положення, або його сумніву в правильній роботі лічильника такий лічильник також у зазначені терміни підлягає зняттю, опломбуванню і направленню на експертизу.

Зняття та опломбування лічильника, що підлягає експертизі, проводиться у присутності споживача або представника організації, у віданні якої перебуває будинок (у разі встановлення лічильника на сходовій клітці).

Експертиза лічильника, який належить споживачу або за збереження якого він відповідає, здійснюється у присутності споживача (за його бажанням).

2.3. Лічильники, що підлягають експертизі, повинні пломбуватися з використанням пломби, логотип якої містить індивідуальний номер та назву енергопостачальника. Пломба додатково встановлюється у тому самому місці, де встановлена пломба Держспоживстандарту. У разі неможливості встановити пломбу в цьому місці або виявлення пристосувань для заниження показань лічильника лічильник разом з цими пристосуваннями пакується в поліетиленовий пакет і опломбовується в присутності споживача або представника організації, у віданні якої перебуває будинок (у разі встановлення лічильника на сходовій клітці).

Енергопостачальник веде прошитий і скріплений своєю печаткою журнал обліку видачі пломб.

2.4. Після зняття і опломбування лічильника електричної енергії представник енергопостачальника складає акт-повідомлення про направлення на експертизу лічильника електроенергії (далі - Акт-повідомлення) у двох або, у разі встановлення лічильника на сходовій клітці, трьох примірниках відповідно до форми, наведеної у додатку 1 (по одному для споживача; організації, у віданні якої перебуває будинок, і енергопостачальника). В Акті-повідомленні вказуються мета експертизи лічильника та причини, що викликали необхідність її проведення, спосіб пломбування, тип пломби та її номер на лічильнику чи пакеті.

2.5. Залежно від місця встановлення лічильника, що підлягає експертизі, Акт-повідомлення підписується представником енергопостачальника та:

споживачем, якщо лічильник розміщено в квартирі або на іншому об'єкті споживача; споживачем або представником організації, у віданні якої перебуває будинок, якщо лічильник встановлено на сходовій клітці.

У випадку відмови споживача або представника організації, у віданні якої перебуває будинок (у разі встановлення лічильника на сходовій клітці), від підпису в Акті-повідомленні про це робиться відповідний запис.

2.6. Лічильник, що підлягає експертизі, разом з пристосуваннями для заниження показань лічильника (при їх наявності) доставляється на місце її проведення представником енергопостачальника або споживачем за усною домовленістю сторін.

У разі втрати споживачем лічильника або порушення пломби, зазначеної у п. 2.3 Положення, експертиза лічильника не проводиться.

2.7. Протягом трьох робочих днів у містах та п'яти робочих днів у сільській місцевості від дати запису заяви споживача в журналі на його місце встановлюється інший, повірений та опломбований Держспоживстандартом, з аналогічними або кращими технічними характеристиками, що документально оформляється енергопостачальником

для подальшого проведення розрахунків із споживачем.

2.8. Експертиза лічильника за умови цілісності пломби проводиться комісією протягом 20 днів з дати зняття лічильника.

У разі звернення споживача до енергопостачальника для проведення експертизи лічильника з причини сумніву в правильності його роботи експертиза проводиться протягом 20 днів після оплати споживачем вартості робіт, пов'язаних з проведенням експертизи лічильника. У разі несплати споживачем витрат, пов'язаних з проведенням експертизи протягом 7 днів від дати подання заяви, йому надсилається лист, у якому пропонується протягом 10 календарних днів оплатити рахунок, що додається до листа. У разі несплати рахунку експертиза лічильника не проводиться.

2.9. За результатами експертизи складається акт проведення експертизи лічильника електроенергії (далі - Акт експертизи) у трьох або, у разі встановлення лічильника на сходовій клітці, чотирьох примірниках відповідно до форми, наведеної у додатку 2 (по одному для споживача; організації, у віданні якої перебуває будинок; енергопостачальника і Держспоживстандарту).

Акт експертизи підписується всіма членами комісії, а також споживачем (за його присутності). У разі відмови від підпису будь-якого з членів комісії чи споживача в Акті експертизи про це робиться відповідний запис.

3. Відшкодування витрат на проведення експертизи приладів обліку

3.1. Вартість робіт, пов'язаних з проведенням експертизи лічильника, складається з вартості робіт енергопостачальника та вартості повірки.

Вартість робіт енергопостачальника (зняття лічильника, його ремонт, позапланове встановлення відремонтованого або нового лічильника) визначається нормативними документами енергопостачальника.

Вартість повірки лічильника встановлюється відповідно до Методики визначення вартості метрологічних робіт, затвердженої наказом Держспоживстандарту України від 04.05.2005 N 109 ([z0785-05](#)), зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 21.07.2005 за N 785/11065. { Абзац третій пункту 3.1 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства палива та енергетики N 444 ([z1322-10](#)) від 29.10.2010 }

3.2. У разі висновку комісії, що пошкодження або неправильна робота лічильника сталася з вини споживача, він відшкодовує вартість робіт, пов'язаних з проведенням експертизи.

У разі підтвердження висновками комісії сумніву споживача щодо неправильності роботи лічильника електричної енергії, у тому числі в разі простроченого терміну його повірки, енергопостачальник повертає йому всі витрати на виконання робіт, пов'язаних з проведенням експертизи.

3.3. Якщо за результатами експертизи встановлено, що незадовільна робота лічильника спричинена невідповідністю параметрів якості електричної енергії та регламенту експлуатації лічильника вимогам нормативно-технічних документів, то оплата робіт, пов'язаних з проведенням експертизи, здійснюється за рахунок енергопостачальника, а якщо неналежними умовами зберігання - організацією, яка відповідає за збереження лічильника (у разі встановлення лічильника на сходовій клітці).

4. Вирішення спірних питань

4.1. У разі незгоди споживача з висновками комісії він має право вирішувати спірні питання в установленому законодавством порядку. У цьому випадку перевірений лічильник з пристосуваннями заниження показань електричної енергії (при їх наявності) пломбується відповідно до п. 2.3 Положення і зберігається в енергопостачальника до кінцевого вирішення спірних питань.

Начальник управління енергетичного
нагляду та збуту електроенергії

Г.М. Катренко

Додаток 1
до п. 2.4 Положення
про проведення експертизи
приладів обліку
електричної енергії

_____
(назва та місцезнаходження
структурного підрозділу
енергопостачальника)

Акт-повідомлення N _____
про направлення на експертизу лічильника електроенергії

_____ 200_ р.
(назва населеного пункту) (дата складання)

Згідно із заявою від "___" _____ 200_ р., N ____
споживач (представник енергопостачальника) _____
(необхідне підкреслити)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

висловлює сумнів у правильній роботі встановленого за адресою
_____
лічильника типу _____ зав. N _____,
дата проведення повірки _____ з причини

_____
(виявлені пошкодження та дефекти лічильника або пломб)

і який внаслідок цього направляється на експертизу в
_____
(назва організації)

з метою _____

1. Для проведення експертизи споживач оплатив
"___" _____ 200_ р. витрати, пов'язані з експертизою у
розмірі _____ грн. ____ коп. (заповнюється у разі заяви
споживача щодо його сумніву в правильній роботі лічильника).

2. Лічильник споживача з показаннями _____ кВт*г.
знімається представником енергопостачальника, замість нього в

присутності споживача встановлюється інший з показаннями _____ кВт*г. згідно із завданням N ___ на його заміну. У разі невстановлення іншого лічильника споживачу призначається добовий обсяг безоблікового споживання електроенергії в розмірі _____ кВт*г. терміном на _____ днів.

3. Для захисту лічильника від зовнішнього втручання до дня проведення експертизи представник енергопостачальника додатково опломбував цей лічильник або пакет пломбою з індивідуальним номером _____ на її логотипі і доставляється _____
(лічильник, пакет)

_____
(представником енергопостачальника, споживача)

на місце проведення експертизи: _____

_____
(місце знаходження та вид транспорту)

4. Споживач _____ запрошується о _____
(прізвище, ініціали) (година, дата)

на проведення експертизи лічильника з одночасним попередженням, що у разі його неприбуття у зазначений термін комісія проведе її без його участі, а результати експертизи споживач зможе одержати не пізніше 10 календарних днів від дня її проведення.

5. Цей акт складений у двох (трьох) примірниках: перший залишився у представника енергопостачальника, другий вручений споживачу, а третій (у разі встановлення лічильника на сходовій клітці) - представнику організації, у віданні якої перебуває будинок.

Представник енергопостачальника	Споживач
_____ (підпис)	_____ (підпис)
_____ (прізвище, ініціали)	_____ (прізвище, ініціали)

тел.: _____ (робочий)	тел.: _____ (робочий чи домашній)
--------------------------	--------------------------------------

Представник організації, у віданні якої перебуває будинок

_____
(підпис) _____
(посада, прізвище, ініціали)

тел.: _____
(робочий)

Додаток 2
до п. 2.9 Положення про
проведення експертизи
приладів обліку
електричної енергії

Штамп організації
з місцезнаходженням та
телефоном

АКТ N _____
проведення експертизи лічильника електроенергії
від "___" _____ 200_ р.

Комісія _____ у складі _____
(назва організації)

- голова комісії та _____
(посада, прізвище, ініціали)

_____ (з/без участю(і) представника, назва територіального органу
Держспоживстандарту, прізвище, ініціали, тел. роб.)

у присутності споживача _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

що проживає _____,
(мсце проживання споживача)

провела експертизу лічильника зав. N _____ типу _____,

показання _____ кВт*год.,

який знятий при складанні _____
(документ, на підставі якого
проводиться експертиза)

від "___" _____ 200_ р. N ____.

Результати зовнішнього огляду:

1. Упаковка лічильника, пломба N _____
(пошкоджена, не пошкоджена)

2. Пломба лічильника N _____
(пошкоджена, не пошкоджена)

Результати перевірки лічильника наведені в протоколі (для індукційних лічильників відповідно до форми ГОСТ 8.259-77; для електронних - відповідно до форм, наведених у методиках і затверджених Держспоживстандартом).

ВИСНОВОК:

За результатами проведеної експертизи лічильник N _____
типу _____, дата перевірки _____, визнано
_____ для подальшої експлуатації.
(придатним, не придатним)

Зниження показів лічильника здійснювалось таким чином: _____

_____ (перелік способів та пристосувань)

Після проведення експертизи лічильник опломбовано пломбою N__

Разом з лічильником запаковано та опломбовано пломбою N _____

_____ (перелік пристосувань для зниження показань лічильника)

Голова комісії _____
(підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Члени комісії _____
(підпис) _____ (прізвище, ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)

Споживач _____
(підпис) _____ (прізвище, ініціали)